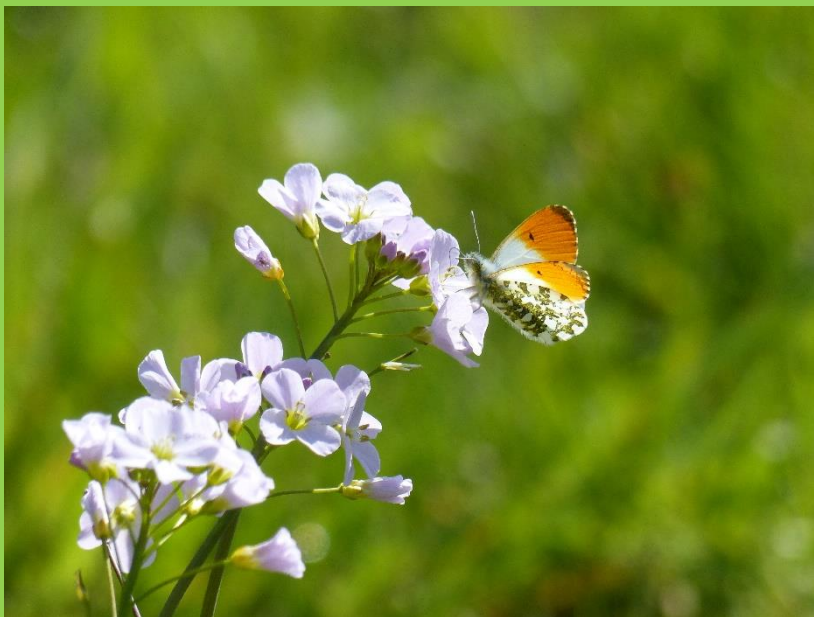

Moffel zonder Piertje

Mijn kleindochter zat vol verwachting bij de grote, verse molshoop in het gras. Ik had haar verteld dat onder die molshoop Moffel woont, of in ieder geval een vriendje van Moffel. 'Ik denk dat ik Moffel hoor, opa.' Wat had ik graag haar reactie gezien als de mol plots zijn snuitje boven het zand uit zou steken of dat er op zijn minst wat beweging in de molshoop zou komen. Jammer. Eigenlijk weet ik ook wel dat je daarvoor meer geduld moet hebben en een beter tijdstip moet kiezen. Gelukkig... daar is Piertje. Een lange, vette regenworm kruipt uit het zand omhoog.

Molshopen zijn een van die zichtbare veranderingen in het landschap die aangeven dat de lente op komst is. Je ziet ze vaak al in februari, maar zeker in maart, in weilanden, speelveldjes, je gazon en ook in de berm van de weg. Ik verzet ook wel eens wat zand met schop en kruiwagen maar dat is niets vergeleken bij het grondwerk van een mol. De voorpoten van een mol lijken wel op grote handen. Die zijn bovendien nog met een speciaal boogvormig beentje versterkt, zodat hij het zand makkelijk weg kan duwen. Soms maakt hij zijn gang door het gazon enkel omhoog te drukken. Dat merk je als je er overheen loopt. Maar vroeg of laat verschijnt er een molshoop omdat al dat overtollige zand dat hij uit zijn gangen graaft, toch ergens moet

*Pinksterbloem, gastheer ('waard') van Oranjetipje.
Met bloei gingen 'pinken' de wei in. Foto Ellen Rijken*

blijven. Negentig procent van zijn tijd zit hij onder de grond. Hij is hartstikke bijziend. Hij heeft maar heel kleine oogjes, wat overigens voor hem een voordeel is; er kan dan immers ook geen zand in komen. Eigenlijk kan hij alleen het verschil tussen licht en donker onderscheiden. Dat is genoeg, want echt 'kijken' in die duisternis onder de grond doet hij met zijn snuit, zijn snorharen en zijn staart. Zijn staart? Jawel, als je een stukje terug kruipt, is het handig dat je aan die achterkant wat kunt 'zien'.

Pas op, een mol is bepaald niet doof! Vroeger zag je nog wel eens een boer met een schop in zijn hand bij de molshopen in zijn weiland staan. Die man moest allereerst weten rond welk tijdstip zijn mol actief was. Hij moest aan de molshopen af kunnen lezen waar zijn mol zich ergens ophield en daarna moest hij nog een tijdje bewegingsloos blijven staan.

'Zijn mol?' Ja, de kans is groot dat al die molshopen door één mol gemaakt zijn. Mollen leven namelijk solitair. Hij hoeft dus onder de grond niemand voorrang te verlenen of te passeren. Rotondes kent hij ook niet. Hij kan alleen voor- of achteruit. In de winter zit hij wat dieper in de grond. Het vroege voorjaar is vaak wat natter, dus zoekt hij het wat hoger op. Daar graaft hij zich in een gangenstelsel van een vrouwtje. Ze paren, nee niet in zo'n gang want daar is geen plaats voor. In een molshoop is meer ruimte. Als mevrouw merkt dat ze zwanger is, jaagt ze mijnheer haar gangen uit. Een maandje later heeft ze vijf tot zeven jongen. Na ruim twee maanden jaagt ze ook die het huis uit. Voor de jonge mollen is dat een kwetsbaar moment. Ze blijven enige tijd boven de grond en trekken al snel de aandacht van roofvogels. Van de tien jonge mollen blijven er maar vier over.

De gangen zijn het jachtgebied. Een mol doet regelmatig zijn rondje en eet onderweg op wat hij aan bodemdieren tegenkomt. Jammer Piertje! Hij bewaart prooidieren ook wel in een voorraadkast in een molshoop. Zitten er maar weinig bodemdieren en wormen in de gangen, dan maakt hij die gangen langer, tot wel 150 meter. Zijn ze uitgeput, dan verlaat hij ze en graaft nieuwe. Mollen zijn nuttig voor de gewassen die in hun leefgebied groeien. Ze eten schadelijke insecten op en houden de bodem luchtig. De graslandeigenaren denken daar vaak anders over.

Mijn kleindochter komt met haar favoriete boekje aanzetten 'Over een kleine mol die wil weten wie er op zijn kop gepoept heeft'. Ik durf haar niet te vertellen dat de hoge hoed die nog van mijn vader is geweest, van het zwarte fluweelachtige mollenvelletje gemaakt kan zijn.

*Vlaamse schuur 'onder de pannen'.
Onderhoud is landschapsbehoud!*

Markandalletjes

- * Wisselend, weifelend, winderig Pinsterweer! Pinksterbloem genomineerd als nationale bloem. Naast fluitenkruid, kievitbloem, madeliefje en paardenbloem. Stemmen tot 2 juni!
- * Nieuw waterschapsbestuur. Met voor het eerst een 'groen gezicht' in DB? Naast BBB, VVD, Waterbreed, Ongebouwd ook Water Natuurlijk in coalitie? Veel ambitie voor Klimaat en Kaderrichtlijn Water. Oude dogma's verlaten. Besluitvorming 31 mei.
- * Ooievaarsnestenfietstochtexcursie. Tweede Pinsterdag. Maandag 29 mei. 9-12u30. Start Dr. Batenburglaan 194. Breda. (Princenhoef). Via Markdal, Hondsdonck, Gilzerwouwerbeek, Wolfselaar etc. Langs drie nieuwe nestlocaties. Ca 30 km. Aanmelden: excursies@westbrabantsevwg.nl.
- * Vierde ooievaarsjong meldt Martin Bos op Hondsdonck. Er zijn nog veel meer grote en kleine vogeltjes in nesten. Om zelf te bewonderen.

Joop van Riet – natuurgids IVN Mark&donge

Fijne Pinksterdagen